

Tien- tot vijftienduizend afwijkende kentekenplaten in omloop

Gele en blauwe rijders

In ons land rijden naar schatting tien- tot vijftienduizend auto's rond met een afwijkend kenteken. Het zijn de auto's van de leden van het Koninklijk Huis, van diplomaten, van boeren in de grensstreek, militaire voertuigen en autohandelaren. Deze nummerplaten hebben een andere kleur dan het vertrouwde geel of typerende lettercombinaties.

Soms ziet men ze wel eens in een café: een verzameling kentekenplaten trekt altijd wel de aandacht, zeker wanneer daar exemplaren tussenstaan uit exotische landen.

Er is een bonte verscheidenheid aan kentekenplaten. In ons land wordt het kenteken toegekend aan een voertuig. Verandert de auto van eigenaar, dan verandert het kenteken niet. In België zijn de kentekens persoonsgebonden. In de Verenigde Staten zijn de kentekens per staat verschillend, voertuiggebonden en elk jaar van een andere kleur. Dat laatste hebben we ook in ons land bij de bromfietsplaatjes. In een oogopslag valt te zien of de verzekering voor het voertuig is betaald.

Tussen de kentekens die wereldwijd in gebruik zijn vallen de Nederlandse platen op door een zekere saaiheid. In drie groepjes van twee worden letters en cijfers gebruikt, en dat is het. Wel is er een onderscheid aangebracht voor personenauto's, bedrijfsvoertuigen en motorfietsen. Maar dan moet je toch al weten hoe onze kentekens zijn samengesteld. Voor de liefhebber valt met deze ogenschijnlijk saaie kentekenplaten toch nog een aardige verzameling bijeen te brengen.

Openbaar of bijzonder

Het merendeel van de Nederlandse voertuigen, zoals wij die dagelijks op de weg tegenkomen, is ondergebracht in wat wel het openbare gedeelte van het kentekenregister wordt genoemd. Dat register wordt beheerd door de Rijksdienst voor het Wegverkeer in Veendam. De betekenis van het begrip 'openbaar gedeelte' is overigens beperkt. Het is voor een particulier heel

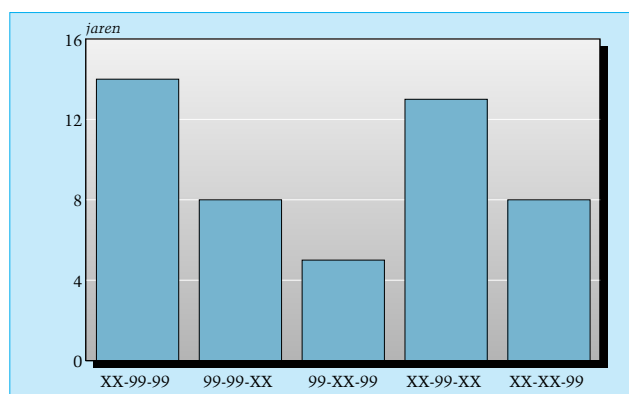
moeilijk om via het kenteken te weten te komen wie de eigenaar is. Maar in theorie bestaat die mogelijkheid wel. Daarnaast bestaat het register uit een gedeelte met bijzondere kentekens. Enkele daarvan zijn geheim.

Sinds 10 juni van dit jaar is de laatste van de zes mogelijke combinaties in omloop gekomen van het model 'drie groepen van twee'. In 1951 werd gestart met de combinatie letters-cijfers-cijfers (XX-99-99). Op 1 januari 1999 hadden iets meer dan 51 duizend personenauto's of 1,1 procent zo'n nummerbord. Bij de bedrijfsvoertuigen wordt wat minder aan het behoud van *oldtimers* gedaan. Nog geen twee procent van het totale bedrijfsvoertuigenpark heeft nu nog een kenteken van de eerste soort. Vanaf 1965 kwam de combinatie cijfers-cijfers-letters (99-99-XX). Deze tweede combinatie siert de jongste voertuigen onder de *oldtimers*. Met 32,5 duizend exemplaren voor personenauto's en 4,3 duizend voor bedrijfsvoertuigen is die plaat beduidend minder in omloop dan haar voorganger.

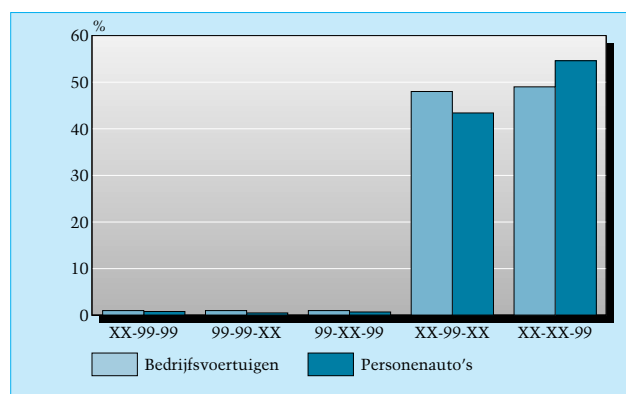
In 1973 werden die opgevolgd door cijfers-letters-cijfers (99-XX-99), in 1978 kwamen de letters-cijfers-lettersborden (XX-99-XX), in 1991 letters-letters-cijfers (XX-XX-99).

Op dit moment worden kentekens afgegeven met de laatste combinatie uit de reeks, de cijfers-letters-letters (99-XX-XX). Een nieuw kenteken is geld waard. Om te voorkomen dat kopers hun aankoop uitstellen tot de komst van het nieuwe kenteken, is het huidige nieuwe kenteken onverwacht snel ingevoerd. De economen Haan en Kooreman hebben in het economieblad *ESB* van 25 juni van dit jaar dit prijseffect vast-

Personenautopark naar soort kenteken, 1998

Bedrijfsvoertuigenpark naar soort kenteken, 1998

gesteld. De waarde van een tweedehands auto neemt door het nieuwe nummerbord met ruim vier procent toe.

Van de eerste drie series bestaan twee versies, in geel en in blauw, de oorspronkelijke kleur voor de kentekenplaat. Voor de bezitters van *oldtimers* bestaat nog steeds de mogelijkheid hun voertuig te sieren met een blauw kenteken. Deze zes combinaties zijn momenteel te vinden bij een voertuigenpark van 7,4 miljoen.

Zeldzame kentekens

Naast deze massa gewone kentekens zijn er de bijzondere kentekens. De auto's uit het wagenpark van het Koninklijk Huis beginnen met de letters AA. Net zo zeldzaam is de plaat met de letters CDJ. Deze nummerborden zijn alleen te vinden bij het Internationaal Gerechtshof in Den Haag. Iets talrijker is het wagenpark van het Corps Diplomaten, kenbaar aan de letters CD. Het personeel van ambassades en consulaten kan ook rondrijden met een plaat beginnend met de letters BN of GN. Boeren die werken in het grensverkeer hebben een kentekenplaat met de letters GV. Ook het kenteken dat begint met ZZ is bijzonder. Het wordt alleen afgegeven aan voertuigen die niet kunnen voldoen aan diverse wettelijke bepalingen, zoals heel oude auto's of bijzonder grote mobiele kranen.

Blauw, geel, groen en wit

Buiten de blauwe en gele kentekenplaten zijn er ook groene en witte. Witte platen zijn tijdelijke kentekens, alleen weggelegd voor bijvoorbeeld nog niet volledig goedgekeurde voertuigen. Voor de handelaar is het makkelijker wanneer hij een verzekering heeft die via zijn rijbewijs loopt. Op die manier kan hij, geheel verzekerd, in elke auto een ritje maken. Hij plakt dan tijdelijk een groene kentekenplaat met de letters HA op het voertuig.

Een aparte groep vormen de voertuigen van de Nederlandse en buitenlandse strijdkrachten. Het wagenpark van het leger, de luchtmacht en de marine hebben kentekens waarvan de letter-

groepen beginnen met een K of een L. Van de buitenlandse strijdkrachten heeft alleen de AFCENT te Brunssum een Nederlands kenteken, herkenbaar aan de letters AF. Een klein deel rijdt er rond met een zwarte nummerplaat met de letters RC. De in Budel gevestigde Duitse militairen hebben een zwarte nummerplaat met de letter N.

Telpuntennet

Voor de waarneming van de verkeersprestaties op de Nederlandse wegen worden velerlei bronnen gebruikt. Tot de belangrijkste bron hoort het telpuntennet, de bekende kabels over de weg. Alles wat passeert, wordt geteld. Ter aanvulling worden van het Nederlandse personenautopark de kilometerprestaties via enquêtes verkregen. Van de bedrijfsvoertuigen worden de prestaties berekend. De kilometers die worden gereden met groene, witte, bijzondere en niet-Nederlandse kentekenplaten zijn niet op de normale wijze via enquëtering of waarneming te achterhalen.

Verkeersprestatie

Het berekenen van de verkeersprestatie op het Nederlandse wegennet is, gelet op het voorgaande, geen eenvoudige zaak. Maar het moet wel gebeuren. Want elke gereden kilometer kost brandstof en betekent luchtverontreiniging. Zeker voor dat laatste is een groeiende belangstelling waar te nemen. Gelukkig is het aantal voertuigen met een afwijkend kenteken niet hoog. Geschat wordt dat het ergens tussen de tien- en vijftiengtienduizend ligt.

Zij vallen in het niet bij een andere categorie waarover nauwelijks informatie beschikbaar is. Dat zijn de buitenlandse voertuigen. Van de in totaal 116 miljard kilometer die in 1998 in ons land werd gereden nemen zij 3,4 miljard voor hun rekening. Dat is beduidend meer dan wat gereden wordt met welk bijzonder kenteken ook.

Ed. van Gelder